

mija. *Własna wina mniej obciąża serce niż wina matki* (s. 249). **Pestka biegnie do domu.**

PESTKA I MAMA

Pani Ubyszowa surowym tonem przypomina córce, że miała zakaz wychodzenia z domu. Pestka przerywa jej i obejmuje, po czym opowiada wszystko, co usłyszała od chłopców. Mama już nie jest zła ani surowa. Mówi Uli, że to idiotyczne, żeby Ula nocowała u pani Cydzikowej. Może przecież spać u nich. Pestka jest wdzięczna mamie i bardzo szczęśliwa.

Jest niedzielne popołudnie. Ula siedzi sama na werandzie. Zenek po wczesnym obiedzie poszedł pomagać przy żniwach do gospodarza, a doktor Zalewski wyjechał już poprzedniego dnia. Nikomu nie powiedział, dokąd jedzie. Ula pisze list do mamy. Pisze o tym, że jej życie całkowicie się zmieniło. Już wie, że ojciec ją kocha i ona jego też kocha. Gdyby jeszcze wyjaśniło się wszystko z Zenkiem, byłyby zupełnie szczęśliwa.

Ula martwi się, że Zenek będzie musiał pójść do zakładu wychowawczego. Dotąd nie znalazł się jego wuj, a jej tato raz tylko wspomniał, że są na tropie. Ula czuje, że Zenkowi jest dobrze w ich domu. Jest wesoły, swobodny, często się śmieje.

DUNAJ

Z rozmyślań wrywa Ulę szczeniście Dunaja. Dziewczynka woła go do

domu. Dunaj wchodzi i rozkłada się na podłodze. **Nabrał ufności do ludzi. Zenek wystrzygł mu sierść i ogon, i pies jest teraz puszysty i lśniący.**

Nadjeżdża doktor Zalewski. Pyta, czy jest Zenek, i oznajmia, że ma dla niego bardzo dobrą nowinę. Znalazł się Antoni Janica, wuj Zenka.

**DOBRA
NOWINA**

Pracuje teraz pod Tczewem. Doktor właśnie od niego wraca. Pan Antoni z niecierpliwością oczekuje na swego siostrzeńca. Ula jest zaskoczona, że ojciec pojechał aż do Tczewa, poświęcając na tę podróż swój niedzielny odpoczynek. Doktor tłumaczy, że chciał osobiście porozmawiać z Janicą, żeby sprawdzić, czy on chce się zająć chłopcem, czy zrobi to tylko dlatego, że nie będzie miał wyjścia. **Na szczęście okazało się, że pan Antoni bardzo kocha Zenka, który jest synem jego ukochanej siostry. Janica jest samotny i pragnie wychowywać Zenka.**

Nadchodzi Zenek w towarzystwie Julka i Mariana, którzy co dzień odprowadzają go po pracy. Zenek cieszy się na widok doktora. Ojciec patrzy na Ulę, ale ona wzrokiem prosi ojca, by to on przekazał chłopcu wspaniałą nowinę. **Doktor oznajmia Zenkowi, że niedługo będzie musiał zbierać się do drogi. Pojedzie do Tczewa. Zenek jest przekonany, że tam właśnie znajduje się zakład wychowawczy. Doktor mówi, że tam pracuje teraz**

jego wuj i czeka na Zenka. Zenek ma wyjechać za trzy dni, bo jego wuj ma akurat teraz jakiś służbowy wyjazd.

Zenek jest szczęśliwy i wzruszony. W jego oczach pojawiają się łzy. Ula odwraca się do okna. Wie, że nie należy patrzeć na mężczyznę, który płacze, nawet jeśli ten mężczyzna nie jest jeszcze dorosły.

LIST Następnego dnia Ula po powrocie od Pestki znajduje na stole kopertę zaadresowaną do niej. Rozpoznaje charakter pisma. To list od Zenka. Zabiera list i biegnie w pole. Siada na pustej miedzy i otwiera. Wyjmuje z koperty kartkę i pięćdziesiąt złotych. Zenek pisze:

Powiedziałem ci kiedyś, że nie mogę przed Tobą wyjawić, jak ze mną było, bobyś tego nie zrozumiała. Ale teraz myślę, że moja miłość do ciebie [...] to powinna być taka moja szczerłość. I dlatego dzisiaj, kiedy wiem, że niedługo wyjadę, postanowiłem ci napisać prawdę, choćbyś nawet nie wszystko mogła zrozumieć. Uciekłem z domu, bo w domu miałem taką poniewierkę, że trudno to wyrazić. Dla mojego ojca tylko jedno ma znaczenie: wódka. Syn mu niepotrzebny, bo syn kosztuje pieniądze. Dawniej, za życia mamy, także pił, ale mama mnie pilnowała, żeby się nade mną nie znęcał. [...] W końcu to stało się nie do

wytrzymania. Pomyślałem, że dla mnie jest tylko jedno miejsce na świecie: u wuja, i że jeśli go nie znajdę, to ze mną koniec.

Proszę Cię, nigdy nikomu nie mów, co tu napisałem, bo to jest straszne tak napisać o swoim ojcu, i spal ten list. Teraz, kiedy poznałem Twojego tatusia i idę do wujka, zaczyna się dla mnie nowe życie i nie chcę, żeby z dawnego został jakiś ślad.

I Ty sama też o nim nie myśl.

Nie wiem, kiedy się zobaczymy, może nieprędko, ale ja Ciebie nigdy nie zapomnę. I może kiedyś tak się stanie, że przyjadę i zapytam, czy mnie pamiętasz (s. 255-256).

Ula nie może pojąć, jak można znęcać się nad własnym dzieckiem. Co to znaczy znęcać się? Nie może zrozumieć, jak takie rzeczy mogą się dziać. Jej wzrok pada ciągle na słowa: moja miłość do Ciebie. Serce bije jej mocno ze szczęścia. Ula wraca do domu i pali list.

W kuchni doktora Zalewskiego jest mnóstwo osób. Trwają przygotowania do wyjazdu Zenka. Pestka robi kanapki i ciągle pyta panią Cydzikową i Ulę, co gdzie jest. Ula pakuje torbę dla Zenka, a Julek kłóci się z nią, że źle pakuje i nie zmieszczą się gruszki, które wyprosił u babci. Marian w notesie, który podarował Zenkowi, wypisuje adresy całej

Streszczenie

załogi. Pani Ubyszowa podszywa naderwany kołnierz Zenkowej wiatrówki i umacnia guziki koszuli, którą dla niego kupiła. Ula jak zawsze jest najcichsza ze wszystkich. Krząta się, podaje każdemu to, co trzeba, i prawie nic nie mówi. Zenek, tak jak dawniej, prawie się do niej nie odzywa, ale teraz Uli wcale to nie przeszkadza. Wie, co kryje się za tym milczeniem.

POŻEGNANIE Z ZENKIEM

Na stację jadą starą deką doktor. Oczywiście jadą wszyscy: Ula, Julek, Marian i Pestka. Zenek wsiada do pociągu. Żegna się ze wszystkimi, stojąc w oknie, i obiecuje wkrótce napisać. Kiedy zawiadowca daje już znak do odjazdu, Ula podchodzi bliżej do okna. Mówi do chłopca: *Do widzenia*, a on odpowiada jej tym samym. Przez krótką chwilę patrzą sobie w oczy. Wiedzą, że to *do widzenia* to hasło. Pociąg rusza. Ula ociera spływającą jej po policzku łzę w rękaw ojcowskiego płaszcza.

Bohaterowie

W powieści *Ten obcy* możemy wyróżnić:

- ✓ bohaterów głównych:
 - Zenek Wójcik
 - Ula Zalewska
 - Pestka Ubyszówna

- ▣ Julek Miler
- ▣ Marian Pietrzyk
- ✓ **postaci drugoplanowe**, czyli takie, które odgrywają mniejszą rolę w opisywanych zdarzeniach:
 - ▣ ojciec Uli – doktor Zalewski
 - ▣ mama Pestki – pani Ubyszowa
 - ▣ dziadkowie Julka i Mariana
- ✓ **postaci epizodyczne** – pojawiające się tylko w pojedynczych sytuacjach:
 - ▣ pani Cydzikowa
 - ▣ sierżant Kowalski
 - ▣ kobieta z dzieckiem
 - ▣ sklepikarz
 - ▣ sąsiad Kwiatkowski
 - ▣ Wiktor
 - ▣ Władek
 - ▣ Edzio Grzesik
 - ▣ Antek Majewski
 - ▣ Hania – siostra Edzia
 - ▣ traktorzysta i jego pomocnik.

Zenek Wójcik

Leżał teraz zwrócony ku światłu. Twarz, szyja i ręce miały przykry, szarawy kolor; właściwy ludziom po długotrwałej podróży bez możliwości umycia się i zmiany ubrania. Ula zauważyła chude policzki i szeroko rozłożone ładne brwi.

Bohaterowie

Na spocone czolo spadały dawno nie strzyżone ciemne włosy, pozbawione połysku, jak sierść niedożywionego kota. Podniszczona wiatrówka i drelichowe spodnie były zmięte i pociemniałe od wilgoci (s. 24).

Tak wygląda Zenek, kiedy Pestka i Ula po raz pierwszy widzą go na wyspie.

Sytuacja rodzinna Zenka:

- mieszkał we Wrocławiu z ojcem
- jego matka nie żyje
- jego ojciec jest alkoholikiem, który odrzuca syna.

Wygląd zewnętrzny:

- ma około 16 lat
- jest wysoki i silny
- sprawny fizycznie
- ma ładne brwi, co zauważa Ula
- ma ciemne włosy, dawno niestrzyżone, pozbawione połysku
- jest wychudzony
- jego skóra ma szarawy odcień.

Cechy wewnętrzne:

- skryty
- nieufny wobec ludzi
- małomówny
- brak rodzicielskiej miłości i czułości sprawił, że Zenek uciekł z domu i przyjął pozę człowieka dorosłego, twardego mężczyzny

- w czasie wędrówki rozwinęły się w nim negatywne cechy: opryskliwość, cynizm, nieczułość
- głód zmusza go do kradzieży
- pod maską „łobuza” kryje się chłopak wrażliwy, dobry, czuły na krzywdę innych, spragniony rodzinnego ciepła, tęskniący za domem
- ambitny
- dumny
- pracowity
- uparty
- samodzielny
- zaradny
- odważny.

Ula Zalewska

Sytuacja rodzinna Uli:

- jej rodzice rozwiedli się i Ula wychowywała się bez ojca
- jej mama nie żyje
- Ulę wychowują ciotki
- przyjechała do ojca na wakacje
- ojciec jest dla niej obcym człowiekiem.

Wygląd zewnętrzny:

Na temat wyglądu Uli nie ma w powieści wielu informacji. Nigdy nie są to opisy bezpośrednie. Na pod-